

MEDBH MCGUCKIAN¹

A talajtérkép

(THE SOIL-MAP)

Nóm ugyan nincs, mégis megmondhatom
Kétszárnyú ajtód lengése alapján,
Hogy ha férfit fogadsz, árnyéka
Mindig egy másikéba ér, és mivel
Két férfi között szikránál is könnyebb
A női lélek, szíromlepte lépcsőd
Kihúlt, közönyös. Nem fogok hát
Keményen bánni veled, még ha ketrecbe zár is
Álmodozásom tündöklő könyöklőidről,
Ötött párkányaidról, karcsú szelemeneidről

És a titkos bánatról ereszeid ölen. Minden
Fösvénység nélkül foglak fogadni, pont, ahogy ételt
Oszd meg a nagylelkű; a percben, mely oly ígéretes
És veszélyes, akár egy hajó megkeresztelése,
Amint belépek, és felmérem
Az emeleteket, a víz dombját,
Ahogy követi a holdat és fényvesztését,
Egy tető zabolázhatatlan tébolyát,
Ami saját meredekébe készül ájulni
A hirtelen nyomás alatt, hogy tisztáznia kell a nevét.

Mert egy kis türelemmel bárki láthatja,
Hogy vakolatod hogyan vesztette el tartását, darabjai
Hogyan váltak el szinte teljesen; így, mint esőmadár,
Ha dacol vele a sármány dala,
A határokat alakító istent kérdezem,
Léteznek-e egyáltalán ilyen vízvázasztók,

¹ *Medbh McGuckian* észak-ír költő, 1950-ben született Belfastban. Mostanra több mint húsz kötete jelent meg, érzékeny zeneiségű, komplex intertextuális és motivikus hálót alkalmazó szövegeit számos díjjal jutalmazták. A jelen lapszámban Maureen Fadem által elemzett *Moon Script* (2004) c. vers az alkotófolyamat összetettségére is reflektál, de politikai költészetként is olvasható, csakúgy, mint az itt közölt válogatás többi darabja. A Nagyezsda Mandelstam memoárjából idéző *Yeastlight* (1988), illetve az Olga Ivinszkaja memoárjából kölcsönző *Little House, Big House* (1988) Belfastból a sztálini diktatúra világába nyit rejtett átjárót, a *The Soil-Map* (1982) pedig egy középkori ír eposz Kinsella-féle fordításából (*The Táin*) vesz át részleteket, hogy a koloniális erőszak (ön)íroniától sem mentes kritikáját nyújtsa.

Mint ez a szikes part, amelyről hisszük,
Hogy távolodunk tőle, mintha csak megrázva
Köpenyünk, cseppenként szabadulhatnánk rügyeinktől,
Hogy felszáradjunk, s többé nyomunk se legyen.

Az, hogy megtaláltam a talajterképen
A helyeket, bizonyítja, hogy a házak újból
Nevükön nevezhetők, Anna-lak vagy Mavis-villa,
Betty-liget vagy Juliet-domb: nem szabadna
Viták keresztüzében állniuk, hogy átnevezzék
Őket minden második évben, mint valami kór
A nyelvben, ami gúnyt űz az ágyéktájak
Barátságából. Úgy iszom hát rád, mint Hymenvárosra,
(Leheletnyi fantáziám) vagy mint Első Zsengére,
És mennyasszonyi hatalmam várva várom.

Kis ház, nagy ház

(LITTLE HOUSE, BIG HOUSE)

Egy-két napon belül a székek darabjaikra esnek:
Aki valaha szeretők voltak, most a lehető legkevesebb
Bútorral is beérik, fél-emberek, mindegyik saját, külön egével.

A karácsony a bokrok ágai közt sandán bepillantott,
És szinte észrevétlenül el is múlt, leszámítva a bélyegek
Mókusdíszeit. Miért is venném le
Kötényemet egy bor nélküli vacsorához? Túl szürke
Mindenem, mint egy fa, mélyítem a sötétet
Őszi esőkabátom barnájával.

A földszinten egyik szoba a másikba nyílik,
És egy apró Matisse-t a kandallósarokban
Tűzvilág helyett északi és déli
Fény simogat. Ez felkavarta
Az addig szunnyadó érzéseket, kiléptem
A teáskanna mögül, és azon kaptam magam,
Hogy az ajtók új elrendezése megnyugtat, s egy
Porcelánbölcsőben fekvő fűszeres süteményért nyúlok.

Egy bőromnál nem fehérebb kendő
Lett vászonkötésem, és túllocsoltam
Az őszirózsákat, míg gondolataim
A karzat horgas hálósobakilincseire
Terelődtek. Ahogy a ház, én is
Csordultig teltem a vágott virágokkal –

Egészen más volt, mint egy egyszerű távozás –
S kezem már nyúlt is a kagyló után,
Majdnem felhívtalak. Mivel vérünk
Idősebb, mint mi valaha is leszünk,
Tarusza csapzott téli füve alatt szeretnék nyugodni,
Ahol a környék legpirosabb szamócaja terem.

Holdírás

(MOON SCRIPT)

A kert mintha megkettőzve öltene testet,
a szél elcsendesül a két kertben.
A lecsillapodott kert megnyitja azt a másik időt.

A két part közé ékelődött térben
egy púderkék, citrom-mellú madár
alig mozduló víz egy behavazott mezőn:

az éjszaka belső látomását pásztázó határ
szellemszavak után kutat, miután fái kidőltek.

PINTÉR LEILA fordításai

Kovácsfény

(YEASTLIGHT)

Úgy beszélsz, mint az eső, mint az idő járása.
Torkodban szinte látom a bort, ahogy nyelsz,
Mintha a hátad mögött állna a színe
A tervezőkék levegőben. Amikor megtaláltam
A város csészéjében a párnába varrt,
Fazékba, cipőkbe dugdosott verseket,
Karon ragadtam egy ismeretlent,
Miközben forgatta a matracainkat
És minden könyvet kirázott.

Ki hitte volna, hogy a gyöngy így melegít:
A házam legyező alaprajzú, minden
Szoba jól benapozott, de most jottányival
Sem különb más házaknál; dallama elillant,
Belesimult a szélbe, mely néha úgy szól
Pont, mint az eső, vagy mint a bölcs
Kezek motozása a vállakon:
Átrendezi ruhád, átszabja lényed,
Hogy egy lány szűk ágyába épp belepasszolj.

De ebédlőm attól még, az arany tölgylevél-
Tapétás, három magas ablakával továbbra is
Nyugatra néz, erdősávra, van famille rose
Porcelán, famille verte, könnyen megszoksz itt,
Vagy megszöksz, kedvesem, ha nem bírod
Elviselni akár egy perccel is tovább
Az ajtók termékeny morajlását, sivatagi
Tekintetük, ahogy belülről csukódnak, nem kívülről,
Vagy nem bírod ki nélkülük.

IMREH ANDRÁS fordítása